

Bludičky.

Roman od Jana Kleandy.

Mezi temné chlopy, pro něž vidělská vláda za celých těch padesát let, co stali se Rakušany, neudělali pranic, rozsílali agenti, kteří lidu namluvili, že vláda chce jim dáti svobodu a že slechta i páni proto jen se bouří, aby o své poddané nepřišli.

Nastaly v Halli hrozné dny! — Chlopi zahájili proti svým páním prvý vyhlazovací boj. Marne slechta slibovala lidu svobodu, marne jej volala do boje za obnovu Polska.

Do těchto poměrů přišel jsem, abych se připojil k povstaleckému sboru, jenž v Krakovsku se sbíral, a jehož úkolem mělo býti pobouření celou západní Halli a vyvolání tak v zemi všeobecné povstání.

Povstalecké vojsko, nepřipravené počtem, špatně ozbrojeno, s špatnou kázi, za to však tím větším nadšením vyšlo všude vojsku rakouskému, jež počtem jen několika set mužů proti němu ze Lvova pod plukovníkem Benedekem vypraveno.

Posavení naše, nedostaneme-li brzy posily, stávalo se kritickým, poněvadž hrozilo nebezpečí, že povstali sedláci přitrhnou, pobíjí nás a zajmou, aby nás vydali v ruce úřadů. V tom jednoho dne přinesli moji zvědové zprávu, že blíží se nám četné oddělení ozbrojeného lidu. Die toho, že přicházejí od hranic ruských, domnívali jsme se, že jsou to kosináři varšavští, tedy ovšem vítaná pomoc.

Co dále v ubohé zemi se dělo, více z vládních novin, jež třeba o událostech v Halli psaly velice opatrně, přece jen prozradily, jakých prostředků vládní cizinci užívají. — Benedek, dobytek snažného vítězství, jež rázem učinilo ho slavným mužem, vtrhl do Krakova a obsadil ho.

Dlouho skrýval jsem se v městě, obsazeném rakouským vojskem, jež se tu zatím docela po domácku a již Krakov nikdy neopustilo. Teprve když má jízva trochu zarostla, mohl jsem se odvíziti z domu a pak ovšem hleděl jsem co nejrychleji dostat se za hranice, poněvadž v Polsku viděl jsem, že prozatím ne děláti se nedá. — Ale kam utéci? Na vybranou jsme měli pouze Prusko nebo Rusko. — Rozhodli jsme se pro Prusko.

Šťastně dorazili jsme na půdu poznaňskou, kde nejvíce vlivem uprchlíků z Hallie a Krakovska posud povstání se drželo. Má četa rostla vřehledě, lid se ke mně se všech stran hrnul. Ovšem, byl to jen lid městský, intelligence i dělnivce, jež bylo velice bojovné i obětavé.

Z rozkazu národního výboru stál jsem se svou četou v lese na břehu Prosny, nedaleko hranice ruského Polska, abych zde očekával slíbené posily. Měl jsem kolem sebe několik set mužů, po většině vzdělaných nebo aspoň vyškolených bývalých pruských vojáků a uprchlíků. Tito poslední byli obzvláště dobří, neboť se biliti jako lovné, vědouce, že pro ně nebylo žádné milosti, kdyby se dostali do rukou Prusáků.

Jednoho dne vrátila se Wanda ze zvěd se zprávou, jež nás nejen pobouřila, ale i vyděsila. V okolí zdejším chystal se lid povstati podobně jako v Halli proti nám se zbraní v ruce. Po vesnicích rozbíhali se lidé štvouce lid, slibující mu a hroziče. Ubozí sedláčkové, popleteni zprávami, jež všelijak překrucovány dostávaly se k nim, uvěřili každému, kdo přišel a sliboval. Slyšeli, že v Halli chlopi za věrnost k císaři pánu dostali svobodu a nad to ještě statky svých pánů na rozdělání.

Jak bylo k očekávání, netrval boj dlouho. Moji dobrovolníci byli dosti vyškoleni, a tak obrátili ubohé chlopy rychle na útěk nebo přiměli je ku vzdání se. Před to byl boj krvavý a stál mne skoro čtvrtinu svých lidí a mezi nimi jeden, jenž srdce mému velice byl blízký. Ubohou Wandu přinesli mi do stanu umírající.

Vojáci, kteří byli poblíž ní bojovali, vypravovali divy udatenství. Bila se jako lvice a zejména snažila se prolouci se středem bojovících k vůči selské čety. — Léč v tom padla, sražena k zemi několika ranami bratrovražedných kos a cepů. — Ubohá sotva mne již poznávala a měla jen ještě tolik síly, že zapsala slova "otčina" a "Bože, odpusť mu." — Umírala jako oběť za hříchy otrovy — ba jako oběť jeho hříchů. Jestli jsem totiž stál nad chladnou mrtvolou dívky, když s velikým křikem přiváděli mi moji vojáci zajatce.

"Náčelníka vedem, náčelníka," voláno radostně a přivleklí přede mnou starého muže, vysoké postavy, oděného po selsku, ale ověšeného a pošitého různými zlatými i červenobílými ozdobami, stuhami a kokardami, jež měly jeho důstojnost označovati. Pohlédnuv na muže zblízka, zachvěl jsem se. — Spravedlivý Bože, tak rychle již

na padoucha poslal odplatu za jeho černý hřích! "Hejtmane Elbingu!" vykřikl jsem na něho, až se otrásl. "Sem pohledni, padouchu, sem — A viz koho jsi zahubil." — Hejtman poznav mne, nemálo se vyděsil. Viděl ihned, že je ztrápen. Přikročil jsem k mrtvole dívky, již jsme byli přikryti, a odhalil jsem šat s její tváří. — Elbing, jenž mne byl pohledem následoval, zadržal se tupe nad mrtvolou. Teprve za okamžiku rozeznal tahy tváře. Wanda poslední dobou v zármutku svého utrpení mnoho se změnila a mužský šat jí ještě více učinil sobě nepodobnou.

Poznav svou deernu s divokým rykem vrhl se na její mrtvolu. V okamžiku tom zdálo se mi zesvětením, aby tento člověk dotkl se svými rty nebohých nešťastné oběti. Nešťastné ne proto, že zemřela, ale proto že utrpěl před smrtí a nepoehybne ještě v poslední hodině, neboť Wanda byla jistě Elbinga poznala. Přiskočil jsem, odtrhl bičnicka od mrtvoly jeho deery a káral svým lidem, aby ho spoutali. Však Elbingovi vrátila se zase láska k životu. Uhodí, že jde to do tuhá, i počal se zoufale, ale ovšem marně brániti. Spoután, oddal se pak již do vůle osudu. Pohlízel ponuře před sebe a na otázky mé dlouho neodpovídal, až pak vzpomatoval se, počal vyhržovati.

Co s ním? Co s ostatními zajatci? Vláčet se s nimi, abychom je v případě potřeby vyměnili za své zajatce, jsme nemohli. A postřílet ubohý ten svedený lid bylo by vraždou! Končene postavili jsme je do řad a pronulil jsem k nim vislou řeč. Povídal jsem jim, že bojujeme za jejich svobodu, že až zvrháme jeho nepřátel, zlomená budou i poslední pouta nevolnictví selského lidu. Chlopi stáli z počátku zarputile, pohlížejíce zasmušile do země. Krve by se byl na nich nedeřel až slova z nich nevynulil. Ale když jsem jim řekl, že jsou svobodní a že mohou se vrátit k svým rodinám, tu teprve nastal mezi nimi ošivý ruch. Strkali hlavy dohromady, radili se a pak vystoupil z jejich zástupu jeden, bělovlasý starce. Vyšal za kabátcem škapulíř s Bohorodičkou Čestochovskou a podal mi ho, abych přisahal, že neucheme na chlopy uvalit nová břemena a že vrátíme jim zase svobodu. Přisahal jsem a když polibiv škapulíř, vracel jsem ho jeho majiteli, padali chlopi s pláčem na kolena, vrhali se do náručí svých lidí, libali mi ruce — nu, zkrátka, vyváděli radostí jako smyslivé zbavení — a ani jediný mi nedeřel. Zůstali všichni pod mým přaporem.

Nyni nezbylo než promluvit s Elbingem o jeho osudu. Nebylo času se s ním dlouho obrátit, neboť zvědové přinesli zprávu, že blíží se vojsko. Sestavil jsem na rychlo soud z chlopi i všech dobrovolníků, a ten odsoudil Elbinga k smrti provazem. Padouch, vida, blíže se smrt, ztratil všechnu odvalu a zoufale prosil i nařikal. Tak ničemný byl, že nedovedl ani statečně zemřít. No, povísi jsme ho na pokraji lesa a před smrtí jsem mu ještě do duše zabířel u pomínku na nešťastnou oběť jeho mrzkosti, vaši ubohou matku.

Pak pochovali jsme své mrtvé i ubohou Wandu a táhli jsme dále. Však za několik dnů byl můj dobrovolnický sbor rozprášen a povstání v celém Poznaňsku potlačeno. A brzy na to byl jsem zatčen s celou řadou jiných členů revolučních spolků. Na štěstí nechytili mne se zbraní v ruce a nemohli mi nic dokázati, jinak byli by se mnou udělali krátký proces. Takto dostal jsem se s padesáti chyvenými soudruhy před soud. — Mezi nimi byli i Mieroslawski i Jaroszewski, jenž o málo dříve ještě s několika jinými byl se vyprostil z vězení a přímo z kasemat spěchal na bojiště. Obžalovali nás pro velezradu. Já ovšem dal se souditi pod přijatým polským jménem, poněvadž se mi nechtělo vrátit se v průvodu četníka do Rakouska, jenž by mne bylo Prusko jistě vydalo.

Před soudem našli jsme statečně obháje mezi německými liberály, kteří ujali se poctivě naší věci. Rozsudek místo na smrt, kterou aspoň čelnější mezi námi očekávali, změnil na dlouholetý žalář, dle toho, jak se kdo soudit líbil. I já dostal jsem rozsudek deset let, ale podobně jako druž jsem je neodseděl. — Události

DO ASHLAND, WIS., A OKOLÍ. Ct. krajané v Ashland a okolí dovolíme si tímto upozorniti, že p. JAN ONDRÁK z laskavé ochoty převzal jednateinství pro "Pokrok Západu," a jest tudíž oprávněn předplatné přijímati a časopis náš v každé příležitosti zastupovati. V době Vyd. Spol. Pokroku březnové v Berlíně otevřely naše vězení. Král Bedřich Vilém udělil všeobecnou amnestii politickým vězňům, a jak dostali jsme se na svobodu i my. A dožili jsme se toho, že nás bodří Berlínáci oslavovali jako bojovníky za svobodu! — Nás, které před necelými dvěma roky prolašovali za velezrádce na pruském státě; a jež, až se Němcům ta svoboda trochu v hlavě rozleží, zase budou utiskovati na krev. Pokrakováni.

Andulky, Mařenky a Boženky, které dostaly od nás jako premii za nepatrný doplatek svou fotografií zvětšenou poslaly nám své děkovačí dopisy, že každá obdržela svůj věrný obraz. Proto dokud je čas, každý si ji hned objednej! Adresa: POKROK ZÁPADU, 1325 William Str.

USPORA NA SPORÁKU. Ocelový sporák "VENUS" s ocelovou zárukou \$18.98. U.S. Mail Order House, Marshall Boul. & 21st St. Chicago, Ill.

Muži a ženy, otcové a matky, zachraňte své zdraví pro blaho a štěstí Vaše a Vašich drahých. Zdarma -- úplně zdarma všem! Pište ještě dnes, a zdraví, síla a svěžest bude vám odměnou. Zvláštní nabídka krajanům.

Upozorněte na ni vaše přátelé. Zaslème vám našeho výborného léku kraibku na týden na zkoušku. WHEELEROVO BYLINNÉ THÉ. Téměř 30 let užíváno a známo po celém Sonstáti a za hranicemi. Což jest nejlepší dovědění, ježto dobrý lék chválí se sám sebou.

Jest to všeobecný domácí lék, složený z 12 různých kořinek, kur a lupenů (léčné nerosty) docela neškodných, a možno je dáti nejméněmu dítěti nebo nejstarší osobě s nádejnými výsledky. Po němž tím nepoupořivými špatnými výsledky, ani bolestí, odpurný pocit jako při užívání všech jiných prostředků, takových jako píledek atd. Jest to prostředek, dodávající zdraví, krásy a síly celé soustavě. Chť jest příjemná. Mnoho lékařů, po vykouzení zásluh tohoto thé, odporučili nyní užívání jeho jako tohodinného léku a praví, že není nic lepšího. Máte-li bolení hlavy, jedi vám špatné od žaludku, je-li u vás žaludečními větry, nadýmání, bolesti v zádech, bolesti na straně, nastuzení, kašlem, bolestmi a obtížemi v kterékoli části těla, nespavosti, rozčílenosti a podrážděnosti, je-li vám špatně, vezměte si dávk tohoto thé a úleva bude vám odplatu. Wheelerovo thé jest silnějším jater a ledvíu, a jisté úlevu v nezřízenosti, jež jest příčinou skoro všech obtíží. Wheelerovo thé poskytně úlevu.

Dr. F. J. Kálal, český lékař a ranhojič. Čtrnáctová v Karlově bloku, číslo po koje 391. — Tel. Doug. 1761. Úřadní hodiny: Od 10. do 12. odpoledne od 2:30 do 4:30 odpoledne. 2. odpo. Obvdlí 2804 Chicago St.

Severovy Rodinné léky odporučuje každý, kdo vyzkoušel jejich výborné účinky. CHLADNÉ POČASÍ Severův BALSÁM PRO PLÍCE. Příkladný lék! Předčí všechny jiné! "Považují Severův Balsám pro plíce za předivný a nejučinnější lék proti kašli a nastuzení. Předčí všechny jiné léky a mohl je bezpečně doporučiti všem lidem stíženým nějakou chorobou plíc." Jos. Sieminský, Price Hill, W. Va.

Ztište bolesti. Jste-li mdlí, a nemocní, Severův ŽIVOTNÍ BALSÁM. Na prodej lékárnách. Naše lékařská porada dopisem zdarma. W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA